

EPARHIJA RASKO-PRIZRENSKA: NAPADNUT MANASTIR GORIOC

GRACANICA/ISTOK, 28. maja 2003. (*Beta i ERP KIM Info-sluzba*) - Nepoznati napadaci otvorili su nocas oko ponoci oruzanu vatru na pripadnike spanskog Kfora koji obezbedjuju ulaz manastira Gorioc, u blizini Istoka, dvadesetak kilometara severoistocno od Peci, saopstila je danas informativna sluzba Rasko-prizrenske eparhije.

Jedan od vojnika uzvratilo je na vatru u pravcu napadaca, nakon cega su se oni razbezali u nepoznatom pravcu, navodi se u saopštenju dostavljenom Beti. U incidentu nema povredjenih.

Eparhija navodi da je istinitost o napadu potvrdila i UNMIK policija u Pristini.

Igumanija manastira Gorioc, monahinja Antusa, prenela je da ju je oko ponoci probudila zaglusujuca paljba i vika spanskih vojnika koji obezbedjuju manastir.

Kasnije, iz razgovora sa spanskim vojnicima, igumanija je saznala da se oko ponoci, nedaleko od manastirske kapije zaustavilo vozilo, iz koga su izašla najmanje dva nepoznata lica koja su otvorila vatru u pravcu strazarskog mesta gde su se u to vreme nalazili spanski vojnici.

Ispred strazarske kucice, mati Antusa je primetila osam caura od metaka koje je verovatno ispalio spanski vojnik.

U manastir su ubrzo nakon napada pristigli predstavnici Kfora i UNMIK policije, kako bi obavili uvidjaj. Istraga je u toku.

Igumanija Antusa je potvrdila Info sluzbi ERP KIM da u napadu niko nije povredjen, iako medju sestrama i vojnicima koji cuvaju manastir vlada vidna uznemirenost.

Komandant spanske vojne baze u blizini Istoka odbio je da komentarisie napad i predstavnike Eparhije rasko-prizrenske je uputio na glavni centar UNMIK policije u Pristini, odakle je potvrdjena informacija o napadu.

Manastir Sv. Nikolaja, poznat pod imenom Gorioc, sagradio je Sv. kralj Stefan Decanski u 14. veku kao metoh manastira Visoki Decani. Manastir je smesten na Beloj steni, neposredno iznad gradica Istoka. U manastiru danas zivi igumanija Antusa sa sest starijih monahinja i 85-ogodisnjim arhimandritom Savom koji je u mladim danima obnovio manastir i opsluzivao parohiju u Istoku.

Prvobitna srednjovekovna crkva Sv. Nikole je vise puta obnovljana u 16, 18 i konacno u 20. veku. U Drugom svetskom ratu u crvki su albanski balisti napravili zatvor u kome su drzali i mucili zarobljene Srbe iz istockog kraja.

Nakon rata 1999. godine manastir je stavljen pod zastitu spanskih snaga KFOR-a koje vec cetiri godine obezbedjuju ovu pravoslavnu svetinju. Monahinje mogu da izlaze iz manastira samo u vojnim vozilima koja im obezbedjuju pratnju kada putuju van teritorije Pokrajine ili u druge srpske enklave. Iz grada Istoka i blize okoline manastira uoci dolaska snaga KFOR-a izbeglo je celokupno srpsko stanovnistvo. Nekoliko preostalih Srba, koji su ostali u svojim domovima, u toku leta 1999 godine su uhapsili i ubili pripadnici OVK.

EPARHIJA RASKO-PRIZRENSKA:

NAJOSTRIJA OSUDA NAPADA NA MANASTIR GORIOC

GRACANICA, ERP KIM Info-sluzba 28. MAJ 2003

Eparhija rasko-prizrenska najostrije osudjuje jutrosnji napad na manastir Gorioc kod Istoka i izrazava zabrinutost zbog opsteg pogorsanja bezbednosne situacije na Kosovu i Metohiji.

Iako treba sacekati potpune rezultate istrage, na osnovu raspolozivih informacija koje je potvrdila UNMIK policija, neosporno je da su nepoznata naoruzana lica otvorila vatru u pravcu pravoslavne svetinje, ocigledno sa namerom da unesu uznemirenje i strah medju sestinstvo. Veoma je zabrinjavajuce da se napadaci nisu ustrucavali prisustva vojnika KFOR-a koji cuvaju manastir.

Ovaj dogadjaj jos jednom potvrđuje da pravoslavne svetinje na Kosovu i Metohiji i dalje ostaju meta albanskih ekstremista koji su nakon rata porusili preko 100 pravoslavnih hramova i razorili brojna srpska groblja sirom Pokrajine. I pored upornih tvrdnji nekih medjunarodnih predstavnika da se bezbednosna situacija popravlja, ucestali incidenti i provokacije stalno pokazuju da ne postoji elementarna bezbednost za pravoslavne verske objekte, svestenstvo i monastvo. Posebno je zabrinjavajuce sto albanski politicki predstavnici uporno ignorisu i cak poricu teroristicke napade na pravoslavne svetinje, sto predstavlja otvoreno saucesnistvo i podrsku ekstremizmu.

Eparhija takodje izrazava solidarnost sa napadnutim pripadnicima KFOR-a koji obezbedjuju manastir Gorioc i apeluje na predstavnike misije UN i KFOR-a da pojacaju zastitu oko pravoslavnih manastira i crkava, posebno u onim delovima Pokrajine gde su pravoslavne srpske svetinje potpuno okruzene Albancima.

Teror ekstremista u Kosovskom Pomoravlju

ALBANCI PRETUKLI SRBINA

Kosovska Vitina, 22. maja

Juce, nesto oko 15 casova, grupa za sada neidentifikovanih Albanaca upala je u kucu bracnog para Slavka i Jelke Stamenkovic u centru Kosovske Vitine i brutalno pretukla starca, 91-godisnjaka, koji je samo pukim slucajem ostao ziv. Naime, kako je sinoc saopsteno, po prici bracnog para, grupa Albanaca je upala u kucu, vezala Jelku, koja je nesto malo mladja od supruga, a njega odvela u drugu sobu. Udarali su ga pesnicama, nogama i tupim predmetima, a nakon toga, verujuci da su ga usmrtili, napustili su kucu. Tesko povredjeni starac uspeo je nekako da dodje do crkve, koja se nalazi stotinak metara od porodice kuce Stamenkovic. Tu mu je ukazana prva pomoc, a nakon toga je civilnim automobilom hitno prebacen, u vranjsku bolnicu. S obzirom na njegove godine, neizvesno je da li ce Stamenkovi preživeti. Svestenici su slucaj prijavili Kforu, medjutim, do 23.30 niko od predstavnika vojne misije nije se oglasio niti pojavio na mestu dogadjaja.

Podsetimo, za samo nesto manje od nedelju dana ovo je treci akt albanskih terorista na podrucju Kosovske Vitine. U subotu

uvece, u selu Vrbovcu, koje se nalazi na pet-est kilometara od Kosovske Vitine, ubijen je Zoran Mirkovic (41), profesor, otac troje maloletne dece. Odgovornost za njegovo ubistvo vec sutradan je preuzela samozvana teroristicka organizacija ANA. Nakon toga, sutradan, pokusano je kidnapovanje Stanka Micica, na njivi u neposrednoj blizini njegove kuće. Na gotovo neshvatljiv nacin uspeo je da umakne kidnaperima.

Najnoviji dogadjaj jos jednom potvrđuje svojevremenu najavu terorista da "nece odustati od daljih akcija kako bi stvorili monoetnicno Kosovo i u cilju stvaranja nezavisne drzave".

Povodom sinocnog dogadjaja oglasila se i Rasko-prizrenska eparhija, najostrije osudjujuci ovaj akt i naglasavajuci u svom saopštenju da albanski ekstremisti ne odustaju od namere da stvore nezavisno Kosovo, odnosno veliku Albaniju. Takodje, Rasko-prizrenska eparhija i Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije zahtevaju od predstavnika Ujedinjenih nacija da im, ukoliko Kfor i Unmik nisu u stanju da obezbede sigurnost Srbima na teritoriji juzne srpske pokrajine, dozvole da sami organizuju straze i da im u tome pomognu.

Povodom najnovijeg dogadjaja, ali i prethodnih teroristickih "aktivnosti", cak i sa smrtnim ishodom, oglasila se i Stojanka Petkovic, clan koalicije "Povratak" i poverenik za rad i socijalna pitanja u Koordinacionom centru. Ona je rekla da je "ovo jos jedan napad na srpsko stanovnistvo ne samo u Kosovskom Pomoravlju, vec je to atak i na sve Srbe u juznoj srpskoj pokrajini. Ona je najostrije, u ime koalicije "Povratak" i Koordinacionog centra, osudila "bahatost predstavnika medjunarodne zajednice", ali je zatrazila i vecu prisutnost predstavnika zvanicnog Beograda na teritoriji juzne srpske pokrajine i preduzimanje konkretnih poteza u resavanju pitanja srpskog zivlja na Kosovu i Metohiji.

B. Radomirovic

ZASTITITI ODLUKE HPD-a

Svesna potrebe, administracija Ujedinjenih Nacija na Kosovu, jednom od svojih odredbi iz 1999. godine obrazovala je direkciju i komisiju za resavanje imovinsko pravnih pitanja. Mandat ovih polu-autonomnih institucija odnosio se na razresenje gubitka imovinskih prava u post- autonomnom periodu na Kosovu (1989-1999), potrebu da se pronikne u nelegalni promet nekretninama i imovinom u istom periodu i na povratak imovinskih prava onima cija je imovina ilegalno posednuta. Za tri godina istrage imovisko-vlasnickog stanja na Kosovu ovo odeljenje je blisko saradjivalo sa Komisijom za imovinsko-pravna pitanja na prikupljanju neophodnih informacija. Mnogi od slucajeva direktno su povezani s konfliktom 98-99 godine kada je blizu 100.000 stambenih jedinica unisteno ali je takodje bilo i slucajeva zloupotrebe imovinskih prava iz dalekih 80-tih i 90-tih godina.

Ozbiljne povrede ljudskih prava srpskog i drugog nealbanskog stanovnistva na koje se sve ucestalije upozorava u poslednje vreme u krajnjoj meri imaju i negativan efekat na pomirenje i proces povratka privremeno raseljenog stanovnistva. Naime, ako je moguće da 27 Aprila 2003, u Urosevcu usred dana bude opljackana i tesko ostecena kuća Novice Jovanovica, onda je moguće i posumnjati u precutno saucesnistvo albanskog javnog mnjenja u procesu ostvarivanja varijante nezavisnosti pre osvajanja standarda ljudskih prava i gradjanskih sloboda. O nepoznatim pociniocima na koje smo navikli, ovde ne moze biti ni govora jer je svaki komsija, slucajni prolaznik ili lose informisani pripadnik policijske sluzbe saucesnik u ovakvom nesvakidasnjem zlocinu. Rodom iz Babusa, sela nadomak Urosevca Novica je pre sukoba bio jedan od vodećih ljudi Crvenog Krsta Urosevca. Usled nemilih dogadjaja bio je primoran da sa svojom porodicom potrazi privremeni smestaj u Nisu. Kuća Jovanovica u Babusu je porusena zajedno sa ostalim srpskim kucama. U njihovu kucu u Urosevcu uselio se Albanac. Prica postaje zanimljiva kada i pored Novicine posete i jasnog stava da ne zeli da proda kucu Albanac odlucuje da ostane. Svestan situacije u kojoj se nasao, Novica se obratio Direkciji za imovinsko pravna pitanja koje je nakon razmatranja komisije donela resenje kojim se nalaze iseljenje. "Kada sam uvideo da se garancija zastite objekta od strane HPD-a odnosi samo na 14 dana nakon iseljenja, bio sam duboko razocarano. Sanse da se u medjuvremenu snadjem su bile nikakve, ali nisam ocekivao da ce se ovako nesto desiti", kaze Novica.

Porodicna kuća Jovanovica nalazi se nedaleko od centra grada u jednoj od ulica u kojoj je pre sukoba ziveo veliki broj srpskih porodica. "Posto je u njoj stanovao Albanac, to je ujedno i jedini razlog sto kuća do sada nije porusena. "S ovim ne mogu da se pomirim", kaze Novica. "Vec sam pripremio krivicnu prijavu protiv nekoliko lica sa detaljnim opisom kuće i unutrasnjosti. Nemoguće je preko noci izneti iz kuće cak i parket i vodovodne instalacije. Za tako nesto, potrebno je brdo alata, buke i nekoliko dana. Ocekujem da ce u sto skorije vreme krivci biti uhapseni i da ce nadoknaditi stetnu. Ja od svojih zahteva ne mogu da odustanem". Vidno potresen ali jos uvek zivog duha, Novica nastavlja da preko oblasne nevladine organizacije organizuje sastanke raseljenih u Srbiji i Idi - Vidi posete Kosovu. Povratak u Babus i jos mnoga sela na Kosovu njegovim angazovanjem danas je postao realnost.

Iako su vec prole godine velikih iscekivanja da ce UNMIK administracija na Kosovu uspeti da izadje na kraj sa jos uvek ogromnim pritiskom, najnoviji dogadjaji dokazuju da je neophodno staviti i rad i odluke imovinsko pravnog odeljenja pod policijsku i pravnu zastitu. Ovakvi i slicni slucajevi su cesta pojava. Pa ipak, akcije i svakodnevna prinudna iseljenja koja sprovodi Direkcija za imovinsko pravna pitanja u saradnji sa policijom svedoce o resenosti da se zloupotrebi stane na put.

Dejan Jankovic

Predlog konacnog statusa za Kosovo i Metohiju

PLATFORMA ZA KOSOVO I METOHIJU

Vladi Republike Srbije (VRS) je potrebna Platforma za Kosovo i Metohiju (KiM). Stavise, u ovom trenutku, taj drzavni i nacionalni dokument predstavlja i politicki i diplomatski conditio sine ljua non. Nakon Strategije za KiM koju je sacinio dr Zoran Djindjic, doslo je vreme za usvajanje srpske Platforme za KiM.

Polazeci od cinjenice da se Rezolucija SB 1244 UN iz 1999. kroz prakticnu implementaciju medjunarodnog protektorata od strane UNMIK-a i KFOR-a u Pristini ne sprovodi u zadovoljavajućoj meri, kako u bezbedonosnom obimu, tako i u njenoj autenticnoj politickoj sadrzini, a imajući u vidu i da Ustavni okvir za privremenu samoupravu na Kosovu nije dao ocekivane rezultate (vratilo

se samo 2 % prognanih ljudi), predlazez Platformu za KiM. Ovo je politicka ponuda VRS, kosovskim Albancima i medjunarodnoj zajednici - SAD-NATO-EU-UN.

Dok Rezolucija 1244 pruza mogucnost unutar-drzavnog kompromisa kroz isticanje supstancijalne autonomije za KiM, Ustavni okvir de facto negira bilo kakvu vezu KiM sa Republikom Srbijom (RS) odnosno drzavnom zajednicom Srbija i Crna Gora (SCG). Polazeci od takvog faktickog stanja, jasno je da je status ljuo neodrziv!

Imajuci u vidu slozenost situacije, svi relevantni akteri involvirani u kosovski politicki proces treba da iskazu javno priznanje i oficijelnu privrzenost Rezoluciji 1244, a VRS bi, sa svoje strane, preko Drzavnog veca za KiM trebalo da zatrazi reviziju ili bar korekciju Ustavnog okvira.

Po ovoj platformi, KiM bi bio subregion, tj. upravno-administrativni makroregion (NUTS 2 sa dogovorenim elementima NUTS 1 i sa evropskom decentralizacijom na prirodne regije ili zupe NUTS 3 i opstine NUTS 4) u okviru Republike Srbije kao politickog geo-prostora Evrope (pro futuro - Sjedinjenih evropskih drzava).

Takodje, kosovski Albanci bi po ovoj Platformi imali sporazumni stepen nezavisnosti koji bi bio odredjen direktnim pregovorima uz prisustvo trece strane, a kosovski Srbi bi dobili sporazumni stepen autonomije. Drugim recima, VRS imala bi asimetrične kompetencije i ingerencije koje su predvidjene Rezolucijom 1244 i Politickim sporazumom iz Rambujea (koje ce takodje biti odredjene direktnim pregovorima uz prisustvo trece strane). Ono sto je svima nama potrebno jeste mirotvorno, odrzivo, demokratsko, libertetsko, distributivno pravedno, kompromisno i civilizovano evropsko resenje konacnog statusa vidjeno kroz Proces stabilizacije i pridruzivanja za zemlje Jugoistocne Evrope sa EU kada je u pitanju RS i SCG i Mehanizam za pracenje stabilizacije i procesa udruzivanja (MPS) za Kosovo na putu ka EU.

Ad hoc, predlazez VRS, kosovskim Albancima i medjunarodnoj zajednici (SAD-NATO-EU-UN) sledecu pravno-politicku formulu:

Konacni status KiM + ustavna autonomija '74 - republika,

ili, drugim recima:

“Vise od ustavne autonomije Kosova iz 1974, a manje od republike”.

To sto je vise u odnosu na ustavnu autonomiju Kosova iz 1974. jeste dezideologizacija od totalitarne komunisticke ideologije, vladavina prava, trzisna ekonomija i ljudska prava i slobode.

Kada je u pitanju bliska buducnost i evropska geopoliticka perspektiva KiM, jedno je vise ili manje izvesno: konacni status KiM ce, formalno i fakticki, biti odredjen nakon vec iniciranog dijaloga, politickog procesa i multilateralnih pregovora koje bi, u formi panel rasprave, bez prava veta direktno involviranih aktera, trebalo da sazove i organizuje SB UN, ne pre 2004. i ne posle 2005. godine. Konacni status KiM utvrdio bi se post festum novom rezolucijom SB UN.

Prvi problem i kljucno politicko pitanje sa kojim cemo se svi mi koji se bavimo KiM pre ili kasnije neminovno suociti jeste: kako i na koji nacin uvaziti osnovne principe Helsinske povelje - zastitu drzavnog suvereniteta i teritorijalne celovitosti (sto je opcija kosovskih Srba i VRS), i vice versa, principa prava na samoopredeljenje i nezavisnost (sto je opcija kosovskih Albanaca). Imajuci u vidu divergentne politicke interese direktno involviranih aktera, sasvim je jasno da nam je za pitanje konacnog statusa KiM potreban originalan politicki model evropske orijentacije i provenijencije. Resenje konacnog statusa KiM treba traziti u maksimalnoj integraciji zemalja zapadnog Balkana u EU, minimalnim ustupcima koji bi bili dati kosovskim Srbima i VRS, ali i kosovskim Albancima i nealbancima, ukljucujuci evro-atlantski kompromis.

U praksi, ovo ce se ogledati u nekoj vrsti mastrihtskog preuredjenja (administrativnog redefinisanja, a ne teritorijalne politicke podele) subregiona KiM priznavanjem politickih predstavnika srpskih regija ili zupa (ukljucujuci opstine na koje se koncentricno naslanjaju i cine grupacije naselja) kao politickih faktora ciji bi broj i velicina bili slobodno odredjeni referendumom.

Decentralizacija vlasti koja se odnosi na prirodne regije/zupe (srpske, albanske i nealbanske), imale bi za svoju okosnicu politicke institucije lokalne samouprave preko kojih ostvaruju vitalne, egzistencijalne i administrativne interese. Centralna intencija bi bila usmerena ka proevropskom konceptu sengenskog rezima, tj. ka administrativnom redefinisanju i teritorijalnom (re)organizovanju lokalne samouprave na KiM, tako sto bi se afirmisao clan 10. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi (1985). Osim ovog dokumenta, bile bi direktno inkorporirane i sledece povelje, konvencije, protokoli i preporuke Saveta Evrope u oblasti lokalne i regionalne samouprave :

1. Evropska konvencija o prekograničnoj saradnji (1980.) sa Dopunskim protokolom (1995.) i Protokolom br.2 (1998.);
2. Evropska povelja o lokalnoj samoupravi (1985.);
3. Evropska konvencija o ucescu stranaca u javnom zivotu lokalne zajednice (1992.);
4. Evropska povelja o regionalnim i manjinskim jezicima (1992.);
5. Evropska povelja o gradovima (1992.);
6. Evropska povelja o ucescu mladih u opstinskom i regionalnom zivotu (1992.), i
7. Evropska pejzazna konvencija (2000.).

Na osnovu navedenog, Platforma za KiM bi omogucila formiranje lokalnih politickih institucija (asocijacija opstina, lokalnih veca, saveza mesnih zajednica i sela itd.). Politicki sistem subregiona KiM bi se zasnivao na jednakopravnoj kooperaciji prirodnih regija/zupa pri cemu bi svaka zupa ostvarivala svoje interese preko medjusobno kompatibilnih i funkcionalnih politickih institucija. Pri tome bi konsekvantno bili ostvarivani geoekonomski interesi opssteg i javnog evropskog dobra - politicke zajednice KiM. Stvaranjem jedinstvenog ekonomskog prostora omogucio bi se slobodan protok ljudi, roba, usluga i kapitala, sto u krajnjoj instanci, predstavlja "cetiri slobode" koje svakom pojedinom gradjaninu ili firmi omogucuju da slobodno i ravnopravno rade, posluju, trguju ili investiraju.

Parlament subregiona KiM bio bi konstituisan u dva doma: donji dom i gornji dom.

Donji dom bi cinilo vece prirodnih regija/zupa - Zupanijsko vece. Ono bi se bavilo regulisanjem lokalne samouprave na KiM, i sve odluke bi se donosile konsenzusom, pri cemu bi donji dom obavezno verifikovao sve odluke gornjeg doma koje se ticu lokalne samouprave, prikupljanja i raspodele budzetskih sredstava. Legalni i legitimni politicki predstavnici regija/zupa bi imali pravo pokretanja i usvajanja onih zakonskih inicijativa koje se ticu njihovih duznosti i obaveza. Kljucna ovlasčenja koja bi donji dom

imao u oblasti samouprave na podloznom nivou, odnosio bi se na primarno zdravstvenu zastitu, osnovno i srednje obrazovanje i infrastrukturu, dok bi se one funkcije politicke vlasti koje su vezane za vise obrazovanje, kooperaciju opstina, vece finansijske investicije u infrastrukturne projekte, razvoj malih i srednjih preduzeca, lokalni budzet i politika javnih prihoda s posebnim osvrtom na fiskalnu decentralizaciju, socijalnu zastitu, kulturu, ekologiju itd., nalazile na opstinskom i gradskom nivou. VRS bi, uz Vladu Kosova, imala pravo da iz centralnog budzeta finansijski dotira opstine i regije/zupe. U slucaju nemogucnosti usvajanja odluke u dva citanja, u roku koji ne bi bio kraci od sedam dana (7 d.) i duzi od dva meseca (2 m.), bile bi zatrazene preporuke, a po eventualnom neusvajanju u trecem citanju, bila bi zatrazena i arbitraza Saveta Evrope ili neke druge kompetentne evropske organizacije i institucije.

Gornji dom bi predstavljao vece gradjana i etnickih zajednica (u skladu sa nacinom izbora ustanovljenim Ustavnim okvirom). U novi politicki i pravni sistem KiM bi trebalo uneti pravo VRS na legalne odnose sa regijama/zupama, kao i efikasne mehanizme zastite kulturnih i verskih spomenika, (interkulturalnost - ljudskih prava i koegzistencija), kao pretpostavki multietnickog, otvorenog i civilnog drustva. Takodje, onaj deo zakonodavstva koji nezavisno ostvaruju albanske regije/zupe, bio bi uskladjen sa standardima EU. VRS bi ovako administrativno preuredjen i ustavno pretemeljen subregion KiM prihvatila u politickoj formi asimetrične veze.

Pri svemu ovome, kosovski Albanci bi imali izbornu pravo ucestvovanja u parlamentarnom i politickom zivotu RS i dobili bi dogovoreni broj resornih ministarstava u VRS. Takodje, uzivali bi sva prava i duznosti. Shodno ovoj Platformi za KiM, kosovski Albanci bi bili proporcionalno zastupljeni u organizacijama i politickim institucijama SCG, vodeci racuna o Politickom sporazumu iz Rambujea i Zajednicom dokumentu: Sporazum o saradnji Jugoslavije i UNMiK-a.

U slucaju da se legalni politicki predstavnici i lideri vodećih partija kosovskih Albanaca, a potom i najuticajni delovi medjunarodne zajednice (zemlje članice Kontakt grupe) do 10. Juna 2004. izjasne protiv Platforme VRS za KiM, VRS bi trebalo da zahteva internacionalizaciju kosovskog pitanja.

U slucaju da subregion KiM krene u pravcu drzavotvorne nezavisnosti, a VRS to ne bude u mogucnosti da spreči, od medjunarodne zajednice i SB UN bi trebalo zatražiti sledeće:

- * Teritorijalnu podelu KiM (vodeci posebno racuna o srpskom drzavnom i privatnom vlasnistvu po katastarskim opstinama);
- * Efikasne mehanizme garancija za Srbe koji ostaju u albanskom delu, i
- * Poseban status verskih objekata (crkvena autonomija, eksteritorijalnost i zastita UNESCO).

Ukoliko je za sadasnje stanje na Kosovu i Metohiji krivo juce, za Kosovo i Metohiju sutra ne treba biti krivo danas! Izmedju neostvarivih ideja velike Srbije, ali i velike Albanije ili velikog Kosova, nalazi se nasa EVROPA. Ona je dovoljno velika i u njoj sasvim izvesno ima mesta za sve nas. Jedno je vise nego sigurno: Srbi ili Albanci smo ionako slucajno.

Nenad Vasic, politikolog, analiticar i

nezavisni konsultant Vlade Republike Srbije i Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju

Intervju premijera Zivkovic Spiglu

KOSOVO JE DEO SRBIJE

Berlin, 18. maja (**Beta**)

Predsednik Vlade Srbije Zoran Zivkovic izjavio je da je Kosovo deo Srbije i da to nije stvar koja zavisi od milosti Evrope ili SAD. On je u opsirnom intervjuu za nemacki nedeljnik "Spigl" cvrsto odbacio mogucnost nezavisnosti te pokrajine.

"Ali, o cemu govorite? Pokazite mi dokument medjunarodnog prava koji opravdava nezavisnost Kosova! Kosovo je sastavni deo Srbije", kazao je Zivkovic, odgovarajuci na pitanje da li je, po njegovom misljenju, moguće spreciti odvajanje pokrajine.

"Priznajem, medjutim, da ovo nije idealan trenutak za pregovore o konacnom statusu Kosova", dodao je srpski premijer. Zivkovic je ocenio i da medjunarodna zajednica nije ispunila ni "trecinu svojih obaveza" u oblasti bezbednosti na Kosovu.

Prema njegovim recima, situacija na Kosovu je neprihvatljiva, a "Albanci destabilizuju Kosovo, uz pomoc medjunarodne zajednice".

Govoreci o borbi protiv kriminala, Zivkovic je naveo da je za mesec dana razjasnjeno 30 ubistava, ali je odrecno odgovorio na pitanje da li su uhapseni stvarni organizatori tih atentata.

"Ne, za to nam nedostaju dokazi koji bi mogli da se upotrebe u sudskom procesu. Ali, sva nasa saznanja idu u istom pravcu: rec je o protivnicima reformi, protivnicima Evrope, protivnicima saradnje sa Haskim tribunalom", rekao je Zivkovic.

Gazda u kuci

Istovremeno je dodao da "nije rec samo o stubovima starog Milosevicevog rezima, vec i o onima koji su se kasnije pridruzili, na primer protivnici Tribunala".

"Ono sto nas najvise brine, jesu posledice Milosevicevog rezima po nasu zemlju. Nasi gradjani su izgubili poverenje u drzavne institucije. Sudstvo je jos daleko od profesionalnosti, a unutar policije jos ima sukoba sa tzv. starim kadrovima", naveo je premijer Srbije.

Na pitanje da li deli uverenje da je Mirjana Markovic (supruga bivseg predsednika Slobodana Milosevica) centar kriminala u zemlji, srpski premijer je podsetio da je za njom raspisana medjunarodna poternica i da je osumnjicena za umesanost u razlicite zlocine.

"Ali, na Balkanu je tesko pretpostaviti da jedna zena pravi planove za ubistva, ako postoji gazda u kuci. Centar je nesumnjivo bio Milosevic", ocenio je Zivkovic.

Cinjenicu da u Srbiji od oktobra 2000. nije bilo ozbiljnog suocavanja sa ratnim zlocinima kakav je slucaj bio u posleratnoj Nemackoj, on je objasnio time da su je "donedavno sprecavali crnogorska koalicija u saveznoj vladi i Demokratska stranka Srbije Vojislava Kostunice".

Nedostatak javne debate medju intelektualcima na istu temu Zivkovic je protumacio time sto, "kao i u politici, i na intelektualnoj sceni i u javnosti postoji rascep po tom pitanju".

"Jedni nekritički podržavaju Milosevica, drugi su od početka opozicija njegovoj politici. Zato je takva rasprava do danas i problematična. Istovremeno, svakodnevno u novinama možete da citate komentare koji ratne događaje kritički osvetljavaju. Vreme patriotske romantike je prošlo", rekao je srpski premijer.

Neizvesna budućnost

Uz ocenu da bivši komandant vojske bosanskih Srba Ratko Mladic "u Srbiji ne spada u nacionalne heroje", kao i da "ne bi bilo građanskog rata ako bi on bio izručen Tribunalu", Zivkovic je rekao da bi "Beograd za njega danas bio najnesigurnije mesto". "Ako je Mladic u Srbiji, bice uhapšen. Ja zelim da u ovoj godini uspesno okoncjam saradnju sa Tribunalom", rekao je predsednik Vlade Srbije.

Na pitanje da li bombardovanje Srbije 1999. i posledice tog rata odredjuju njegov odnos prema NATO-u i SAD, on je odgovorio da ga "niko ne moze ni sada uveriti da je bombardovanje Jugoslavije resilo situaciju na Kosovu ili Milosevica uklonilo sa vlasti". "Moj odnos prema SAD je pragmatican. Srbija je mala i siromasna, ona ima slavnu istoriju, ali neizvesnu budućnost. Nacionalni interes je saradnja sa SAD i Briselom. Ja sam pragmaticar spreman da stiti tradiciju nase zemlje i da istovremeno, u granicama dozvoljenog morala, ucini sve sto bi nasoj zemlji obezbedilo bolju budućnost", rekao je Zivkovic u intervjuu za "Spigl".

Rasprava o Kosovu u americkom Kongresu

RIZICNI ZAHTEVI

Vashington, 22. maja (**Tanjug**)

- Oni koji traze podelu ili nezavisnost Kosova vode ga u konflikt koji lako moze da zahvati ceo region - izjavila je Dzenet Boug, zamenik pomocnika americkog drzavnog sekretara na danasnem zasedanju Komiteta za medjunarodne odnose Predstavnickog doma americkog Kongresa.

Boug je naglasila da se americka administracija protivi donosenju rezolucije ovog Komiteta o nezavisnosti Kosova jer "takva Rezolucija moze da stvori konfuziju o stavu SAD i umanjii napore u gradnji institucija i etnickom pomirenju koji moraju da se urade".

Danasnji sastanak na temu budućnosti ove pokrajine odrzan je na zahtev Dzozeza Diogardija, bivseg kongresmena i zagovornika nezavisnog Kosova.

Na "hiringu" su, pored predstavnika Stejt dipartmenta Dzenet Boug, saslusana izlaganja poznatih albanskih lobista, koji su insistirali na tvrdnji da su stabilizacija i mir u regionu jugoistocnog Balkana nemoguci bez priznavanja nezavisnosti Kosova. Nije pozvan niko ko bi zastupao interese Srba na Kosovu.

Predsednik Komiteta Henri Hajd je u uvodnom izlaganju rekao da Kongres mora da razmatra pitanja vezana za Balkan, ako se kao cilj zeli "slobodan, demokratican, siguran i prosperitetan region".

Kongresmen Tom Lantos, osvedoceni pobornik kosovske nezavisnosti, ocenio je da treba odmah odrediti konacan status Kosova, istakavsi da je proglašenje nezavisnosti Kosova "najvazniji uslov stabilizovanja prilika na Balkanu".

Predstavnica administracije Dzenet Boug ukazala je na napredak u cetvorogodisnjim naporima da se sredi stanje na Kosovu i izgradi demokratsko multietnicko drustvo.

"SAD nastavljaju da podržavaju povratak izbeglica i svih raseljenih lica", rekla je Boug, dodajuci da je narocita paznja Amerike posvecena unapredjenju ekonomskog razvoja Pokrajine.

Po njenim recima, SAD ostaju diplomatski, finansijski i vojno prisutne na Kosovu i pozdravljaju finansijsku pomoc i ucesce EU. Predstavnica Stejt dipartmenta je istakla da Vashington podrzava pristup specijalnog izaslanika generalnog sekretara UN Mihaela Stajnera koji je postavio standarde koje Kosovo treba da dostigne pre nego sto pocnu razgovori o konacnom statusu.

Ona je naglasila da nezavisno od buduceg konacnog statusa ti standardi moraju biti dostignuti da bi Kosovo imalo dobre odnose sa ostalima u regionu, da bi se uhvatilo ukostac sa organizovanim kriminalom i da bi ucestvovalo u evropskim integracijama. Ucestvujuci u raspravi direktor Balkanske inicijative u americkom Institutu za mir Danijel Server je istakao da nema alternative dogovoru Beograda i Pristine pre konacne odluke Saveta bezbednosti UN.

Server je ocenio da pregovori zahtevaju pripremu, ukljuciv prethodne razgovore Beograda i Pristine o prakticnim stvarima, ali i konsultacije Evrope i SAD.

Po njegovim recima, razgovori o konacnom statusu treba da zapocnu do 2005. i da, pod nadzorom SAD i EU, budu završeni u roku od dve godine.

Upozorenje Majkla Djordjevica kongresmenu Hajdnu

SECESIJA S FATALNIM POSLEDICAMA

Moje poznavanje problema i kontakti sa liderima sa obe strane okeana primoravaju me da vam se pismeno obratim i upozorim vas i cenjene clanove Komiteta za medjunarodne odnose da se odlucno, jednom zasnagda, oduprete secesionistickom pokretu Albanaca u Srbiji, Makedoniji kao i, konacno, u Grckoj.

Ono sto je Balkan nasledio od Klintonove administracije krajnje je neprihvatljivo. Balkanska politika te administracije pati od hronicne neodlucnosti, konfuzije motiva, ociglednih nelogicnosti i uzasnih dvostrukih standarda.

Zao mi je sto moram da kazem da je ova rasprava u sustini ovekovecenje te politike.

Proglasavanje Kosova nezavisnom drzavom bilo bi u suprotnosti sa Rezolucijom 1244 Ujedinjenih nacija. Sto se Srba tice, potpuno davanje nezavisnosti Kosovu od strane medjunarodne zajednice stvorilo bi iredentisticke zahteve koji bi ovaj regiona progonili decenijama. To bi takodje bio signal Srbima i Hrvatima u Bosni da njihovi zahtevi za poseban, eticki zasnovan suverenitet takodje treba da budu ispostovani, sto bi dovelo do daljeg pritiska na vec ionako krhku situaciju u Bosni. Kada je rec o Albancima, nezavisnost Kosova bi potvrdila dugogodisnje ambicije o stvaranju "velike Albanije", koju bi cinili Kosovo, delovi uze Srbije, Albanija i delovi Makedonije, jugoistocni deo Crne Gore i, moguće, Grcka. Opasnosti po stabilnost regiona su ocigledne.

Uz ovo, u ovoj pokrajini vladaju kriminal, korupcija i terorizam, ekstremisti svih vrsta slobodno se kreću, zastrasuju ili ubijaju svoje protivnike, kako su i ocistili etniski i kulturno Kosovo od nealbanačaca, kosovski Albanci nemaju demokratsku tradiciju niti institucije da bi se demokratija ustalila i razvijala. Stoga je Kosovo daleko od spremnosti za nezavisnost. Svesne ovoga, Ujedinjene nacije i medjunarodna zajednica postavile su dva zahteva koji moraju biti ispunjeni pre nego sto se predje na razmatranje pitanja finalnog statusa Kosova. Oni su sadržani u Rezoluciji 1244 Ujedinjenih nacija i skupu standarda koje je saopstio Mihael Stajner, šef misije Ujedinjenih nacija na Kosovu.

"Činjenica da je povratak Srba sprecio ekstremizam i u nekim slucajevima napad na medjunarodne snage bezbednosti ilustruje da jedan broj kosovskih Albanaca i njihovih politickih predstavnika ne shvata dve stvari - da UNMIK nije dosao u pokrajinu da bi im dao nezavisnost i da je u Beogradu doslo do promene vlade sto zahteva zapocinjanie novog dijaloga", kaže se, izmedju ostalog, u izvestaju UNMIK-a iz avgusta 2002.

I zaista, Klintonova administracija ostavila je mnoštvo komplikovanih i nerazjasnjenih pitanja na Balkanu. Danas, verujem, novi uslovi u ovom regionu, zajedno sa 10-godisnjom perspektivom dogadjaja i iskustva, nude izgled koji obecavaju uspostavljanje samoodrzive demokratizacije i reformi. Ovaj region je jos uvek nestabilan. Svaka podrška nezavisnosti Kosova, bez obzira koliko dobro zamaskirana i lepo zapakovana, predstavlja veliki korak unazad, u balkansku mocvaru proslosti, kaže se, izmedju ostalog, u komentaru Majkla Djordjevic, predsednika Fondacije "Studentica", upucenog Henriju J. Hajdu, predsedniku Komiteta za medjunarodne odnose Predstavnickog doma, koji je procitao kongresmen Den Barton iz Indijane.

Izjava visokog funkcionera Stejt Departmenta

SAD PROTIV NEZAVISNOSTI

Zamenik pomocnika americkog drzavnog sekretara Dzenet Boug izjavila je da se Kosovo vraćanjem u proslost ne priprema za demokratsko i multietnicko drustvo, isticuci da je Busova administracija protiv nezavisnosti Kosova ili podele pokrajine.

U pokrajini moraju da funkcionisu demokratske institucije, gradjani treba da budu slobodni, a izbeglice da ostvare osnovno pravo - da se vrate, rekla je Boug u telefonskoj izjavi za Tanjug u Pristini.

"Albanci nas pozivaju da im damo drzavu, a pojedini Srbi da podelimo Kosovo. SAD odbacuju oba predloga i zalazu se da finalni status bude u funkciji integracije, a ne dezintegracije", istakla je ona i naglasila da ne smemo stvarati nove granice i vratiti regiju Balkana u nove podele i konflikte koji su obelezili prethodnu deceniju.

Ambasador SCG o stavu Stejt Dipartmenta

VIJACIC: KONSTRUKTIVAN PRISTUP VASINGTONA

Vashington, 22. maja **(Tanjug)**

Ambasador Srbije i Crne Gore u SAD Ivan Vujacic pozdravio je danas stavove Stejt dipartmenta, ocenivši da je na sastanku o buducnosti Kosova u Komitetu za medjunarodne odnose Predstavnickog doma Kongresa, iskazan jasan i konstruktivan pristup Vasingtona prema ovom pitanju.

Vujacic je ukazao na insistiranje administracije na standardima UN i protivljenje rezoluciji o nezavisnosti Kosova.

On je dodao da deli misljenje administracije da bi donosenje odluke o konacnom statusu Kosova u ovom trenutku uzrokovalo destabilizaciju pokrajine i regiona i predstavljalo podsticaj onima koji traze nasilna resenja.

Ambasador je takode ocenio da neuravnotezeni izbor govornika prilikom "hiringa" u Kongresu otezava objektivno sagledavanje situacije u pokrajini i regionu.

"Organizacija hiringa na kome su uz predstavnike bivse i sadasnje administracije i Instituta, ucestvovali samo predstavnici albanskih interesa, sa jednostranih i uskih pozicija, daje iskrivljenu sliku o situaciji u pokrajini, sto nikome nije u interesu", rekao je Vujacic, upozoravajući na veliki pritisak i uticaj albanskog lobija u delovima Kongresa.

On je istakao da mada kongresne rezolucije nemaju snagu zakona, ipak i samo razmatranje i donosenje takvih dokumenata u kojima se sugerise nezavisnost Kosova, na cemu inisistiraju odredjeni krugovi, ima destabilizujuci efekat na Srbiju i Crnu Goru i ostale zemlje regiona.

U Beogradu, Pristini i Unmiku nema spremnosti na razgovore o statusu Kosmeta

STANDARDI PRE STATUSA

BEOGRAD - Standardi uspostavljeni Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti UN za sada su prioritet u odnosu na razgovore o konacnom statusu Kosova i Metohije, za koje, cini se, u ovom trenutku nisu spremni ni predstavnici srpskih ni kosovskih vlasti, ali ni medjunarodna zajednica.

Jedini koji je iskazao spremnost za razgovore o konacnom statusu Kosova bio je pokojni srpski premijer Zoran Djindjic, ali dalji koraci Vlade Srbije posle njegovog ubistva bar zvanicno vise ne idu u skladu s tom inicijativom.

Rasim Ljajic, ministar za ljudska i manjinska prava SCG, za "Blic" isticie da je nezahvalno prognozirati kada ce poceti razgovori o statusu Kosova.

- Stav medjunarodne zajednice je da nije vreme za pricu o konacnom resenju, jer ni i oni sami nemaju jasan stav ili resenje ovog problema. Zato i podrzavaju pristup UN - standardi pre statusa. Inicijativa pokojnog Djindjica nije naisla na dobar prijem medju vodecim svetskim i evropskim drzavama - smatra on.

Ljajic isticie da resenje statusa Kosova u svakom slucaju "ne bi trebalo da usporava kretanje SCG prema evropskim i evroatlantskim integracijama".

- Jos postoje velika razmimoilazenja u stavovima izmedju Unmika, Beograda i Pristine - zakljucio je Ljajic.

Nebojsa Covic, potpredsednik Vlade Srbije i predsednik Koordinacionog centra za Kosmet, ranije je ocenio da je zapocinjanie razgovora o konacnom statusu Kosova "losa ideja".

- Prvo treba utvrditi standarde koji moraju da budu ispunjeni, kao i oni koji su obavezni da ih ispune. Ukoliko se dogodi da se donese odluka u zatim odrede i rokovi za njihovo ispunjenje, kao i oni koji su obavezni da ih ispune. Ukoliko se dogodi da se donese odluka u medjunarodnoj zajednici da Kosovo bude nezavisno, odmah se mora racunati s nestabilnoscu regiona u pogledu promene granica u Makedoniji i BiH. Ne znam politicara u Srbiji koji je spreman da potpise nezavisnost ili podelu Kosova. Takvo pravo ne pripada nijednom politicaru ni drzavnom funkcioneru - istakao je Covic. On je predlagao i da se formira kontakt grupa koja bi nadgledala sprovođenje standarda iz Rezolucije 1244 i izvestavala o napretku u ispunjenju zadatih ciljeva.

G 17 plus smatra da status Kosova treba da resava nova srpska vlada koja ce biti formirana nakon vanrednih parlamentarnih izbora u Srbiji, za koje kazu da su izvesni ove godine. Pregovori s kosovskim Albancima moraju da otpocnu uz posredovanje UN i velikih sila, radi postizanja dogovora o konacnom statusu Kosmeta koji bi trebalo da bude definisan do 2005. godine.

"Trajno resenje statusa Kosova mora podrazumevati garanciju pune autonomije i specijalnih veza sa Srbijom, zajednicama sa severa Kosova, Kosova polja i Binacke Morave, kao i pokroviteljstvo Srbije nad manastirima Gracanicom, Visokim Decanima i Peckom Patrijarsijom" navodi se u Drzavnom programu za evropsku Srbiju koji je promovisao G 17 plus.

U Komitetu za medjunarodne odnose Predstavnickog doma americkog Kongresa odrzan je sastanak na temu buducnosti ove pokrajine. Nekoliko kongresmena insistiralo je na tvrdnji da su stabilizacija i mir u regionu jugoistocnog Balkana nemoguci bez priznavanja nezavisnosti Kosova. Predstavnica administracije Dzenet Boug, zamenik pomocnika drzavnog sekretara, ukazala je da Vasington podrzava pristup sefa Unmika Mihaela Stajnera koji je postavio standarde koje Kosovo treba da dostigne pre pocetka razgovora o konacnom statusu.

- Oni koji traze podelu ili nezavisnost Kosova vode ga u konflikt koji lako moze da zahvati ceo region - rekla je Boug, ukazavsi da se americka administracija protivi donosenju rezolucije Komiteta o nezavisnosti Kosova. Direktor Balkanske inicijative u americkom Institutu za mir Danijel Server istakao je da razgovori o konacnom statusu treba da zapocnu do 2005. godine i da, pod nadzorom SAD i EU, budu završeni u roku od dve godine.

Americki finansijer Dzordz Soros izjavio je da Srbija "ne moze da se spremi za pristupanje EU dok se ne definisu njene granice". On je rekao da "EU cuva nepostojeci status kvo" i naglasio da "Kosovo ne moze ostati deo Srbije".

Za predsednika DPK Hasima Tacija odlaganje rasprave o konacnom statusu Kosova ne podrazumeva odustajanje od nezavisnosti, vec pripremu za stvaranje uslova da Kosovo nezavisnost doceka sto spremnije.

- To je najrealnija opcija u okolnostima kroz koje prolazi Kosovo. Resenje konacnog statusa Kosova treba da dodje na kraju, ali u medjuvremenu Kosovo treba da se pripremi za implementaciju statusa - rekao je Taci.

N. M. J., Blic, 26.05.2003.

STAJNER: NE I NE

Brisel - "Ne, moj odgovor je ne", kratko je rekao sef UNMIK, Mihael Stajner, nakon susreta s generalnim sekretarom NATO Dzordzom Robertsonom, upitan da li je doslo vrijeme da Beograd i Pristina direktno razgovaraju o konacnom statusu Kosova. Ipak, spremnost na otvoren dijalog sa Beogradom je jedina ulaznica predstavnicima kosovskih institucija na predstojeci solunski samit, nagovjestava nakon susreta u Brisel kosovski administrator Stajner

Kosovo i Metohija nakon odluke o prekidu saradnje s UNMIK

VRATIMO SE NA TABLICE

Ono sto je prole nedelje predvidjeno kao rutinsko razmenjivanje medjusobnih neslaganja u vezi s registarskim tablicama automobila izmedju Nebojse Covica, potpredsednika Vlade Srbije i sefa Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju i Mihaela Stajnera, specijalnog izaslanika generalnog sekretara Ujedinjenih nacija na Kosovu, pretvorilo se u incident vecih razmera. Covic odbija da saradjuje sa Stajnerom, dok Stajner ne naredi da se Srbiji isporuci gradjanin Sefcet Musliju, koji je u nepobitnom vlasnistvu Srbije (u onom njenom delu za koji nije nadlezna medjunarodna zajednica). Sve je to Stajnera "razocaralo". On tvrdi da "nema nikakva ovlasčenja s tim u vezi buduci da je za to prava adresa KFOR" jer se Musliju nalazi u Bondstilu, pa, saopstava UNMIK, bolje da se vratimo na pitanje tablica.

UNMIK je doneo i spornu odluku o privatizaciji. Svega dva dana nakon toga, Skupstina Kosova usvojila je "Rezoluciju o priznavanju oslobodilackog rata naroda Kosova za slobodu i nezavisnost". Sva tri dogadjaja imace dalekosezne posledice po buducnost Kosova i Metohije.

Prekid saradnje nije preterano uzbudio beogradsku javnost - verovatno stoga sto je malo i bilo detalja u kojima se ta saradnja ogledala, a mozda i zbog toga sto su kosovski dogadjaji, gotovo bez obzira na to o cemu se radi, "pali" na deseti minut TV dnevnika i na unutrasnje stupce levih strana novina.

STAJNER BEZ PODRSKE

Covic je, nastojeci da iskoristi svoje zapazanje tokom poslednjeg sastanka Saveta bezbednosti da, kako je rekao "Stajner vise nema podrsku ni Britanaca niti Amerikanaca, da je dobio dosta otvorene kritike za sve sto je uradjeno", ocigledno ovim cinom pokusava da iznudi izrucenje Sefceta Muslijua, jednog od vodja teroristicke Oslobodilacke vojske Preseva, Bujanovca i Medvedje, primenjujuci princip "necu vise tako da se igram" isproban u vise navrata, pocev od visenedeljnog odlucivanja o ucescu Srba na kosovskim parlamentarnim izborima.

Buduci da bilo ko ko iole poznaje Stajnerov karakter tesko moze ocekivati da ce ova politika doneti rezultate kod iskusnog i "tvrdog" protivnickog igraca, bice da je Covicev potez namenjen onima koje Stajner predstavlja, kako bi ga barem ukorili i, ako nista drugo, ubrzali njegov odlazak najavljen za juli ove godine. Cinjenica da je Covic najavio povlacenje s mesta sefa Koordinacionog centra, ali i da ce otici "dan kasnije" nego Stajner - tek toliko da mu vidi ledja - ukazuje na to da je njihovo tradicionalno "cascenje" vise od pukog politickog neslaganja i da u tome ima i neceg licnog. A iz takvog tla tesko se radja stogod konstruktivnog.

Ostaje i pitanje koliko cinjenica da Vlada Srbije "nece da se igra" s UNMIK moze uticati na ostala kosomska desavanja ukljucujuci i dijalog na koji je Covic nedavno pozvao. Apel DOS da se celnicima vladajucih stranaka u Srbiji omoguci da se u Pristini sastanu s sefom UNMIK elegantno je zaobidjen - sednica posvecena izmedju ostalog i Kosovu odrzana je u Beogradu, izvesno je samo da je njen rezultat sukob s novinarima, a Stajner je na pismo odgovorio dopisom od tri kurtoazne recenice koji je putovao cetiri dana i obavestenjem o prosledjivanju zahteva albanskim politickim partijama. Obrazlozenje je dao jedan od njegovih portparola "partije mogu razgovarati s partijama, pa makar se radilo i o onima koje su na vlasti".

PREPREKE DIJALOGU

Malo je verovatno i da ce otvoreni Covicev poziv albanskim politickim subjektima dati neke rezultate - insistiranje na tome kako bi valjalo razmotriti ko s kim moze razgovarati o dijalogu medju politicarima, gotovo da je besmisleno, ako se uzme u obzir kako su prošli prethodni pokusaji. Daci i Redzepe su pred pristinskim medijima morali dugo da se "peru" zbog razgovora u Lucernu s Covicem i Mihajlovicem. Cak ni iskustvo novinara koji poslovicno medju prvima (ako se izuzmu folk pevaci) otvaraju granice i zapocinju saradnju nije mnogo bolje. Na proslonedeljnom skupu u Ohridu na kome su ucestvovali urednici kosovskih medija i urednici medija iz Srbije na sugestiju Adema Demacija, deo kosovskih novinara odbio je da se slika zajedno s kolegama i organizatorima skupa.

Iako izvestaji variraju, Stojan Cerovic, jedan od ucesnika tog skupa izneo je svoje zapazanje da su se kosovske kolege tokom sesija vise obracale inostranim organizatorima no beogradskim ucesnicima skupa. Ako se tome doda misljenje Bedzeta Salje, izvrsnog direktora Odbora za odbranu ljudskih prava i sloboda u Pristini, ali i mnogih drugih da je Adem Demaci jedan od konstruktivnijih kada je rec o dijalogu, nije tesko zamisliti koliki je zapravo otpor i pritisak onih struja koje su protiv bilo kakvog dijaloga i pomirenja i ciji je jedini cilj nezavisno Kosovo. Pouceni iskustvima s pretecim pismima koje teroristicka Albanska nacionalna armija salje svojim sunarodnicima za koje smatraju da su "skrenuli s pravog puta", jasno je da ce - uprkos deklarativnom zalaganju albanskih politicara za dijalog - to ipak morati da saceka neka druga vremena.

Neresen status Kosova i Metohije otvara i problem novog ustava Srbije - kako definisati Pokrajinu koja i jeste, ali bas i nije Srbija.

SPORNA REZOLUCIJA

Ucestala napustanja sednica kosovskog parlamenta poslanika koalicije Povratak dalje smanjuju manevarski prostor srpskoj strani: kosovske institucije ili se priznaju - sto podrazumeva ucesce u njima, saradnju i nastojanja da se institucionalnim putem ostvare ciljevi - ili se ne priznaju sto podrazumeva druge vrste borbe za svoje interese. Srednji put kojim se srpski predstavnici ocigledno krecu moze ostaviti utisak nedostatka dugorocne strategije, nepromisljenosti i nespremnosti na prihvatanje kakvih-takvih, makar tek i prividno demokratskih, institucija.

Proces koji je zapoceo pocetkom ove godine incijativama pokojnog premijera Zorana Djindjica uveliko je uzdrmao medije na albanskom jer je ukazivao na postojanje strategije i odlucnosti da se srpski interesi u Pokrajini stite primenom propisa, da se izvuce maksimum iz onoga sto je dogovoreno i da se, kao u aikidu, na najbolji nacin iskoriste potezi druge strane, kao sto je usvajanje sporne Rezolucije u Skupstini Kosova.

Iako je ovaj tekst pisan u vreme njenog usvajanja, gotovo je izvesno da ce reagovanja medjunarodne zajednice biti negativna, te da ce i neki od vaznih faktora mozda prihvatiti barem deo stavova koje su izrekli srpski poslanici poput onoga da "albanski narod, zaverom i cutanjem, cuva teroriste, u cemu ih predvode politicke partije lideri i institucije" (Rada Trajkovic) ili "Rezolucija ne moze imati bilo kakvo pravno dejstvo, ali moze uneti uznemirenje medju Srbe i dodatno polarizovati parlament po etnickoj osnovi" (Oliver Ivanovic)... Cak je i sam vrlokritikovani Stajner pre usvajanja sporne Rezolucije porucio "da budu mnogo racionalniji" pri njenom usvajanju.

Usvajanje takvog dokumeta, ma koliko to paradoksalno zvučalo, moglo bi barem u jednom delu biti korisno za srpske interese, jer bi se s punim pravom i posve argumentovano moglo postaviti pitanje: da li su institucije poput one koja usvaja u najmanju ruku spornu i za deo stanovništva uvredljivu deklaraciju ciji sadzaj svakako ne ide u prilog povratku u koji se svi kunu, spremne da prihvate odgovornost i zadatke koji bi im bili povereni na osnovu prenosa ovlasćenja, sto je problem koji je pomalo pao u zaborav pred novim desavanjima.

Natasa Bogovic, **DANAS, 17.-18. maj**

Razgovori sa Jelenom Guskovom (2)

RUSIJU NECE BOMBARDOVATI - UNISTICE JE (2)

Osim vojnih objekata bombardovani su i kulturni spomenici, srednjovekovni manastiri i svetinje, nacionalni parkovi, koji su pod zastitom UNESCO-a - oni su delom ili potpuno razruseni. Medju njima je 18 pravoslavnih i katolickih crkava i manastira, u Djakovici je tesko ostecen istorijski spomenik „ Tabaci most" iz 4. veka nove ere, Petrovaradinska tvrđjava, Durmitorski nacionalni park i mnogi drugi. Stradalo je i nekoliko desetina kulturnih spomekika na Kosovu i Metohiji: Pecka Patrijarsija iz 18. veka, Bajkali dzamija u Peci iz 15. veka, crkva Bogorodice Ljeviske iz 14. veka, manastir Svetih Arhangelu u Gornjem Nerodimlju iz 14. veka, Sinan-Pasina dzamija u Prizrenu iz 17 veka, manastir Gracanica iz 14. veka i drugi.

Znaci apokalipsa j e vec bila samo su bezbrizni Evropljani brzo zaboravili na nju.... A koliko je samo buke bilo oko humanitarne katastrofe!

Celu Evropu je zahvatila humanitarna i ekoloska katastrofa upravo usled te agresije. NATO je svesno unistavao hemijski opasne objekte, posebno za proizvodnju amonijaka, usled cega su se oblaci jakih, otrovnih supstanci sirili na velike teritorije. Kolicina dioksina u vazduhu koji ima svojstvo da se talozi u ljudskom organizmu vec krajem maja 1999. godine je dostigla veoma opasnu koncentraciju. Hiljade stanovnika Jugoslavije su bili prinudjeni da se obrate za medicinsku pomoc zbog trovanja gasom, nastalog kao posledica bombardovanja hemijskih objekata i farmaceutske industrije u Jugoslaviji. Unistavanje rafinerije nafte i njihovo paljenje dovodilo je do izdvajanja znatne kolicine ugljendioksida medju kojima je najopasniji benzoperen. Oblaci vazduha zarazeni

tom materijom stizali su do granica Rumunije, Bugarske i delimično Ceske. U opasnosti su se nasli Dunav i Sava, Crno, Jadransko i Sredozemno more.

Usled agresije poginulo je 2000 civila, oko 7000 je ranjeno, 30% njih su deca. Materijalna steta Jugoslavije iznosila je vise od 200 milijardi dolara.

„Specijalna operacija" SAD i zemalja NATO protiv Iraka, sudeci po svemu, bice manjih razmera (ali kakvim razmerama se mere ljudske zrtve), ali neizmerno zloslutnija po svojim nepovratnim posledicama. Zar lideri zemalja NATO, koji sve cesce pretenduju „mirotvorstvo" to ne shvataju?

Stice se utisak da Evropa ipak postala svesna katastrofe koju je prezivela Jugoslavija iako to ne priznaje. I tu vaznu ulogu igraju dva faktora. S jedne strane, suprotstavljanje jedinom centru vlasti, zelja da ucine stabilnim svoj evropski svet. Sa druge - pokusaj da spreči katastrofu vezanu za novi rat. Medjutim akcija u Jugoslaviji uverila je SAD u to da one mogu nekaznjeno da objavljuju rat zemljama i regionima. Nekaznjivost su sebi obezbedili.

Bombardovanju Jugoslavije je prethodio psiholoski i informacioni rat gde su se mitovi i lazi pruzali evropskom javnom mnjenju kao objektivna istina. To isto se ponavlja i u informacionom ratu sa Irakom, kada se svakodnevno pojavljuju „neosporni dokazi" njegove krivice bez odgovarajucih dokumentovanih dokaza. Je li neko u Evropi proanalizirao tu zlocinacku politiku globalne dezinformacije?

Informacioni rat u Jugoslaviji imao je ogromne razmere. Njegov tokak je poceo da se okreće jos u pocetku 90-ih godina kada su se Slovenija i Hrvatska pripremale za ocepeljivanje, a Kosovo - za borbu za nezavisnost. Upravo su tada stavljeni osnovi citavog niza sablona, koji su kasnije dosta pomogli NATO-u da pripremi javno mnjenje za neophodnost obracunanavanja sa Jugoslavijom.

Francuz Zak Melino u svojoj knjizi „Ne treba govoriti naglas o svim jugoslovenskim istinama", pisao je, kako se u svetu pojavio nov biznis - agencije za veze sa javnoscu, koje deluju u sferi politike i informacija. Njihovi klijenti postaju „profesionalci" raznih zemalja kada treba manipulirati sa informacijom. Autor navodi agenciju Hill & Knowlton koja se proslavila svojim pruzanjem informacije tokom zalivskog rata. Klijenti te kompanije postali su takodje Hrvatska, Bosna i Kosovo. Zak Melino je objavio dosije koji mu je dao direktor kompanije Ruder Finns Global Public Affairs Dzejms Harf, koji je Merlinou pricao, kako su mu novostvorene drzave Hrvatska, Bosna i Hercegovina i secesionisticki pokret na Kosovu platili da se za njih „modifikuje" slika gradjanskog rata u Jugoslaviji to jest da se ISKRIVI prava slika konflikta u punom obimu. Postoji kartoteka, koja sadrzi nekoliko stotina uticajnih imena, na cije su se adrese usmeravale te dezinformacije. „Mi mozemo - otvoreno govori Harf, - za nekoliko minutada posaljemo jasnu informaciju skakome ko ce po nasim proračunima da odreaguje. Nas zanatje da posejemo informaciju da bi ona sto brze cirkulisala, da bi teze, povoljne za nas posao, bile prve rasirene. Brzina - je bitan faktor. Ako neka informacija ima za nas vrednost, mi smo dužni da je odmah uvedemo u javno mnjenje, jer dobro znamo, da se uzima u obzir prva informacija. Opovrgavanja nemaju nikakav efekat. .. vazno je obracati se pravim licnostima ..." Samo za tri meseca bilo je organizovano 30 svrsishodnih razgovora sa izdavacima vodećih novina, upuceno je 13 ekskluzivnih materijala, 37 faksova odmah nakon dogadjaja, 17 zvanicnih pisama i 8 zvanicnih izjava. Firma u SAD obezbedila je bosanskim vlastima radne kontakte sa potpredsednikom Gorom, drzavnim sekretarom i 17 uticajnih senatora.

Pomenuti Dzejs Harf je posebno zadovoljan time sto mu je poslo za rukom da uvede u javno mnjenje niz klisea, kao sto su „koncentracioni logori", „genocid", „masovna nasilja" koji sum u veoma pomogli da „profesionalno uradi svoj posao".

Ne samo ova firma, vec i mnoga sredstva javnog informisanja, hteli nehteli, stvorili su slicne stereotipe (po principu negiranje nema znacaja) da bi pripremili povod za kaznjavanje „agresora". Politicke elite Rusije i sveta nisu, nazalos, izvukli pouku iz jugoslovenske krize. Istina, stvar se utisak da „nepogresiva masinerija" nije ovoga puta delovala tako nepogresivo.

Danas novinari proveravaju sve sto je receno protiv Iraka, pa ni SB Ujedinjenih nacija nije odmah poverovao dokazima SAD, koje su se ponadale brzom uspehu uz pomoc svojih argumenata. Neke zemlje su cak dozvolile sebi da se otvoreno suprotstave ratnim pripremmama i u NATO-u je doslo do raskola. Taj otpor smanjuje tempo pritiska, ali ne menja njegov pravac. Kao i ranije, SAD ce, izmenivši metode, po svaku cenu postici svoj cilj.

... nastavice se

Manastir u Dragancu jedini "preziveo" u Kosovskom Pomoravlju

BOG JACI OD KFORA

Do manastira Svetog arhangela Gavrila u Dragancu, dvanaestak kilometara od Gnjilana, stize se uzbrdo, kroz sumu. Za desetak minuta voznje od srpskog sela Donje Kusce, na drumu smo videli samo jednog vojnika Kfora, u trenerci, kako dzogira.

Manastir u Dragancu je jedini "preziveo" u ovom delu Kosova. Kako kaze iguman Kirilo, manastir Binoc kod Vitine je potpuno srušen.

- Ja sam bio tamo. Crkva je do temelja srusena, posecena je suma po manastirskom imanju. U ovom kraju srusena je i crkva u Zegri, a u Grmovu kod Vitine nase svetinje su dosta ostecene. U Dobrocanima je minirana Crkva svete Petke. Na celom Kosmetu je ukupno 112 srušenih i ostecenih crkava i manastira- kaze iguman.

U manastiru trenutno je pet monaha koji, kao i ostali Srbi na Kosovu, zive bez slobode kretanja.

- Gde god idemo, idemo na rizik, i uvek smo u opasnosti. Manastir je vise puta napadan od kad su srpska vojska i policija napustili Kosmet. Na nekoliko kilometara odavde nalazi se selo Stari Draganac, u kome nema vise Srba. Svi su iseljeni. Osam puta su ih napadali, to su bili stari ljudi, koje su teroristi tukli, opljackali im kuce. U ostalim selima, Stanisor, Kusce, Koretiste i Silovo, Srbi su ostali- prica Kirilo.

Tri godine ispred manastira strazu je drzao Kfor. Prosle godine u aprilu straza se povukla, i danas samo povremeno navrati poneka patrola medjunarodnih snaga.

Vojnici Kfora iz pravoslavni zemalja, Rusi, Ukrajinci, Grci navracaju na sluzbe, a neki od njih su se cak i krstili ovde. Ali kad je usao Kfor, mesec dana su teroristi dolazili i sekli sumu oko manastira. Dok su sekli sumu razmisljali su kako da sruse manastir. Ali Bog nas je sacuvao, jer je drvo palo na jednog Albanaca koji je sekao sumu i on je ostao na mestu mrtav. Oni su se tad

povukli, uplasi su se, videli silu Boziju. Posle nekog vremena grupa naoruzanih dosla je ispred manastira. Pokusali su da udju, ja sam bio sam, kroz vrata sam im rekao da procitaju letak zalepljen na vrata, gde je pisalo da je manastir pod zastitom Kfora. Onda su oni to procitali, i uzeli su samo automobil, koji nikada nije nadjen. Iz srusenog manastira Binoc sa svojim kolima stigli su monasi Antonije i Isidor, a onda je i Kfor odlucio da nas cuva - prica Kirilo.

Iguman je peske obilazio srpska sela i ubedjivao narod da ostane na ognjistima. Prelazio je na desetine kilometara, razgovarao sa ljudima, mnoge, vec spremne za put, vratio na njihova imanja.

- Ljudi uglavnom ostaju, ali mnogi nisu mogli da izdrze pritisak- objasnjava iguman, dodajuci kako je skoro velikom saboru u manastiru prisustvovalo oko hiljadu Srba.

Star 620 godina

Manastir Svetog arhangela Gavrila star je 620 godina i podigao ga je car Lazar 1381. godine, kao metoh manastira Ravanica. Za vreme Turaka manastir je bio ostecen, a 1868. godine je obnovljen. U staroj zgradi nalazila se skola za celo podrucje

D. P.

U Hramu svetog Save u subotu

VLADIKA NIKOLAJ ZVANICNO SVETITELJ SPC

Beograd - Na svetoj arhijerejskoj liturgiji koju je u subotu, na praznik svetih slovenskih prosvetitelja Kirila i Metodija, patrijarh srpski Pavle sluzio u prepunom Spomen hramu svetog Save na Vracaru, sa saborom srpskih arhijereja iz otadzbine i dijaspore, svestenstvom i monastvom cele SPC, vladika Nikolaj (Velimirovic), episkop zicki i ohridski, zvanicno je kanonizovan za svetitelja i unet u kalendar svetih SPC. Na bogosluzenju je procitana saborska odluka da se vladika Nikolaj koji je, kako je receno, "Boga proslavio svojim zivotom i delima" proglasi za svetitelja radi "duhovnog dobra i sveukupnog napretka nase pomesne Crkve i cele jedne Svete saborne i apostolske crkve".

Prvi put zvanicno, po blagoslovu najvisih crkvenih vlasti na liturgiju je uneta ikona, a tokom sluzbe takodje prvi put pevani su tropar i kondak (crkvene pesme) vladiki Nikolaju, koga narod u Srbiji, vec vise decenija smatra svetim.

U dane proslave Vaskrsenja Hristovog i na praznik svete brace Kirila i Metohija, danas, braco i sestre, proslavljamo i svetog oca naseg Nikolaja, episkopa koji je svojim zivotom, svojom verom, propovedima i knjizevnim radovima delovao u narodu nasem kao apostol i prvosvestenik. Zna se da je zbog toga podneo i stradanje u logoru. Imamo ga zasta proslavljati i moliti da nam on, koji je pred licem Gospodnjim, pomogne u ovim ovako teskim vremenima u celom svetu, a i kod nas, da budemo dorasli svom vremenu, svojim duznostima i da budemo dostojni imena, po veri pravoslavnoj hriscanskoj i po svome poreklu, svojim precima. Vera nasa nije samo znanje i istina. To znanje treba da udje i u vladanje, postupanje, ophodjenje prema svima ljudima - porucio je patrijarh Pavle u besedi posle kanonizacije vladike Nikolaja.

Pored vise hiljada vernika iz cele Srbije, sluzbi su prisustvovali prestolonaslednik Aleksandar i princeza Katarina Karadjordjevic, srpski ministar vera Vojislav Milovanovic i clanovi Krunskog saveta. Osim ministra Milovanovica, niko drugi od predstavnika republicnih i vlasti SCG, nije bio na kanonizaciji vladike Nikolaja.

Vladika Nikolaj (1880-1956) smatra se jednim od najvećih srpskih teologa, ne samo u 20. veku, nego u celikupnoj istoriji SPC. Visokodostojnik sirokog i briljantnog obrazovanja, veliki govornik i crkveni diplomata, kao episkop sluzio je u Ohridu i Zici. Posle Drugog svetskog rata koji je proveo u internaciji i logoru Dahau, ziveo je u progonstvu u SAD, gde se i upokojio. Zbog jasnog antikomunistickog stava i sluzenja opela Dimitriju Ljoticu, posleratne jugoslovenske vlasti stavile su ga na listu drzavnih neprijatelja. Njegova dela su zabranjivana, a osporavanje i kontraverza oko njegovih politickih stavova u sprskoj javnosti jos uvek traju. Od svih srpskih posleratnih politickih prognanika, vladika Nikolaj se, ipak, prvi "vratio" u otadzbinu. Njegove mosti prenete su iz Amerike u Lelic 1991. godine, od kada se nad njima citaju molitve bolesnima i svima kojima je potrebna pomoc, vrse molebani i pevaju tropari.

Jelena Tasic, Danas 26.05.2003

Izlozba RASPETO KOSOVO

KOSOVO JE I NEBESKO I ZEMALJSKO

Izlozba RASPETO KOSOVO koju je organizovala srpska pravoslavna Eparhija rasko-prizrenska obisla je mnoge gradove u Ceskoj, bila je prikazana u Moskvi, u Minsku, dosla je i u Beograd. U Narodnom muzeju je prikazan niz fotografija razrusenih svetinja na Kosovu i Metohiji koje su deo ugrozene evropske kulturne bastine, a predstavljaju duhovnost Kosova i Metohije. Izlozba je otvorena 20. maja u prepunoj auli Narodnog muzeja, u prisustvu arhijereja SPC, monastva i svestenstva, predstavnika diplomatskog kora, brojnih uglednika umetnickog i kulturnog zivota Beograda i Srbije, kao i predstavnika Vlade republike Srbije i sefa Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju, potpredsednika Vlade g. Nebojse Covica i ministra kulture g. Branislava Lecica. Prisutnima se prvo obratio pesnik-izgnanik sa Kosova i Metohije Ranko Djinic. Podsetio je na razaranja i na zrtve kako u periodu do bombardovanja i u toku bombardovanja, tako i na nevidjena razaranja i polome svega sto je srpsko posle dolaska medjunarodnih snaga.

Zatim se obratio Njegovo preosvestenstvo Vladika Artemije:

Hristos vaskrse, braco i sestre,

Sa ovim radosnim pozdravom pocinjemo ovu tuznu predstavu. Svi koji priredjuju neke manifestacije ocekuju taj momenat sa radoscu. Veceras, hteo bih da kazem da bih se silno radovala da nismo priredili ovu izlozbu, da nije bilo povoda da se veceras sastanemo oko ovih porusenih svetinja - crkava i manastira. Ali, ako je to cinjenica, ako je to nasa stvarnost, onda je bilo i potrebno da priredimo ovu izlozbu, jer nema coveka u Beogradu, Srbiji, pa i u svetu koji nije cuo sta se na Kosovu i Metohiji dogadjalo u poslednjih nekoliko godina. Mnogi su to culi, ali malo ih je koji doista znaju pravu istinu o tome sta se tamo dogadjalo, Jer, malo je onih koji su imali priliku da dodju na Kosovo i Metohiju, da licno vide i dozive svu nasu tragediju i polom nasega

naroda.

Za cetiri godine je unisteno do temelja ili delimicno osteceno preko 110 crkava ili manastira, pod vlascu medjunarodne zajednice, u prisustvu medjunarodnih vojnika mira. Medju tim nasim svetinjama mnoge su gradjene u 13. ili 14. veku. Mnoge od njih su prezivele 500 godina turskoga ropstva, ali nisu mogle da prezive cetiri godine medjunarodnog mira. To jasno govori kakav je mir dosao na Kosovo i Metohiju sa dolaskom medjunarodne zajednice.

Nazalost, mi smo ovde uspjeli da pokazemo i prikazemo jedan delic postradalih crkava i manastira, jedan segment stradanja nasega naroda. Mi cemo ovde videti slike porusenih hramova, ali necemo videti rusevine i ruine zive Crkve Bozije. Jer, sa nasim hramovima, stradao je i nas narod.- preko 250000 raseljenih i prognanih, preko 3000 ubijenih i kidnapovanih, stotine sela sa zemljom spravnjenih, desetine hiljada kuca spaljenih, opljackanih, ili nasilno useljenih, stotine grobalja i grobova oskrnavljenih, stotine leseva iz grobova povadjenih i rasturenih po poljanam. Ko to moze prikazati aparatom, slikom ili recju?

Ova izlozba RASPETO KOSOVO, evo, po prvi put se u Beogradu prikazuje nakon cetiri godine od zavrsetka rata i nasega stradanja. Ja zelim da vas obavestim da je ona prosla nekoliko inostranih zemalja i gradova, i evo je u najzad u Beogradu. Najpre je prikazana u Pragu u Ceskoj, pre godinu i po dana i do danas ona obilazi ceske gradove i videle su je mnoge stotine tamosnjih zitelja. Pre godinu dana ova izlozba je prikazana u Banjaluci, u Republici Srpskoj i pokazala tamosnjem nasem narodu svu ogromnost nase tragedije. Oni su to tamo mogli dobro da razumeju, jer su i sami slicno postradali.

Prosle jeseni ova izlozba je vidjena u Moskvi, a ove godine u Minsku, u Belorusiji. Kakav je utisak ta izlozba ostavila kod toga blagocestivog naroda, koje je molitve ona izazvalo kod toga naroda, koje suze, koja osecanja i izlive ljubavi i sastradanja sa nasim narodima tesko je recima opisati.

Ali eto, Beogradu se pruza prilika tek sada da ocima vidi ono sto su usima slusali, sto su stampi citali, sto su ponegde neku fotografiju videli. Ovde je sada skoncentrisan nas bol, nasa tuga i nasa stradanja.

Sa bolom u dusi govorim o tome, ali i sa verom u bolje sutra, upravo onako kao sto su ucenici Hristovi i svi njegovi verni sledbenici bili pogruzenu u tugu i zalost na Veliki Petak, za vreme stradanja i raspeca Gospoda Hrista, ali se i obradovali u nedelju Njegovom vaskrsenju. Hocu da verujem da necemo dugo cekati da i ove nase svetinje vaskrsnu iz ovih rusevina, da i nas narod vaskrsne iz ovih stradanja, a to ce biti onda kada se svi mi, ceo nas narod vratimo na put nasih predaka, kad se vratimo na put nase vere i crkve, na put koji nam je Gospod pokazao i nasi preci obelezili.

Daj Boze da to sto pre bude.

Hristos vaskrse!

Potom se obratio nas poznati pesnik, akademik Matija Beckovic, koji je rekao:

Braco i sestre, dame i gospodo,

Okupili smo se veceras da se jos jednom poklonimo svetinjama Kosova.

Kosovo je i nebesko i zemaljsko. Na Kosovu smo se opredeljivali i za carstvo nebesko i za carstvo zemaljsko i postradali listom i za jedno i za drugo. Pa ipak, Srbi su se na Kosovu odavno opredelili i za mir i za nebo. Ne kaz slucajno narodni pesnik u staroj kosovskoj pesmi: Prodji me se neznana delijo, Kosovo je i bez nas krvavo. Postradali smo i u ratu i u miru. Pa ipak, zlocini u miru cine se tezi od onih u ratu. U to smo se uveravali poslednjih 60 godina. Zlocini pocinjeni u skolama i skolskim programima, u sudovima i zakonima, u stampi i u skupstini, gori su od onih pocinjenih na bojnom polju i u ratnim rovovima. Zlocini na Kosovu, po zakljucenju mira, i to u prisustvu medjunarodne zajednice, tezis u od onih pocinjenih u ratu i u njenom odsustvu. Saka Srba koja je tamo ostala, cesto nema prava ni nazivot, a kamoli da uziva ona prava koja garantuje povelja one organizacije cija je vojska dosla na Kosovo. Zive u getu. Hleb im doturaju vojnici. Njihovu decu do skole sprovode pod oruzjem. Monahe prevoze bornim kolima. Zate zlocine jedva da cujemo, gotovo nikad ne vidimo na tim istim ekranima sveta, a zlocince jos uvek ne znamo. Kao da neko ima razumevanje za gnev i za osvetu tamosnjih gandijevaca. Cak su i Romi pobegli od osvete za zla koja je pocinila njihova drzava i vojska.

Ali pored ljudskih, postoje i prava useva i prava ptica, pravo drveca i pravo stogova sena, pravo bozura. A tog prava su lisen i drvece i ptice i bozuri i stogovi sena, ako su imovina Srba. Najmanje prava imaju grobovi i groblja na Kosovu, zemlji zivih.

Boreci se za multietnicko Kosovo, medjunarodna zajednica je dopustila da Kosovo na njihove oci postane najcistiji i najhomogeniji proctor u Evropi. Ono sto Srbija zahteva od medjunarodne zajednice ne kosi se ni sa jednim nacelom evropskog liberalizma. Na zastavama svake istinske pravde ispisana su prava manjina i zastita svetinja. Ovo sto se danas na Kosovu dogadja najveći je polom vere i ljudske kulture, i nije nista drugo do gazenje neba varvarskim cizmama. A taj zlocin se ne tice samo Srba, niti je ijeda srpska svetinja samo srpska. Ni Srbija ni Srbi nisu u moci da sprece uspostavljanje nezavisnog Kosova. Tom naumo stoje na putu neke vise sile od Srbije i neke istine starije od Srba, preko kojih ne mogu da predju ni oni koji bi rado presli preko prava svakog Srbina.

Ostaje nam da jos jednom apelujemo na medjunarodnu zajednicu dapostuje sebe, svoje sopstvene postupke i svoje sopstveno pravo, potpisane ugovore i obaveze preuzete pred celim svetom, Bogom i ljudima i pod krivicnom odgovornoscu.

Na Kosovu je izbrojano 1300 srpskih bogomolja i taj broj ne moze da nas ne podseti da je isto toliko otetih i nestalih Srba.

Bogomolje razorene u miru bole vise od onih razorenih u ratu. Nebeske ambasade trebalo bi da imaju eksteritorijalnost i zastitu bar koliko i ove zemaljske.

Cesto cujemo da je Kosovo izgubljeno. Kad bi to bilo tacno to bi znacilo nista drugo nego id a su i Srbi izgubljeni. Srbi i Kosovo mogu biti izgubljeni samo zajedno. Ali, Kosovo nije samo na Kosovu, nego svuda gde ima Srba i ne tice se samo Srba koji zive na Kosovu, nego i istina zbog kojih sunce greje. Razume se, Kosovo se moze i oteti i okupirati, mogu se promeniti zemljopisne mape, ali ga nikad niko ne moze ni prodati ni dati. Prava mapa Kosova je ona na kojoj su ucrtane kosovske svetinje i ona je vecna i nepromenljiva. Kosovski zavet je zavet najveće covecnosti i glasi onako kako ga je formulisao patrijarh srpski Pavle: Ja bih pre pristao da nestane ne samo velika Srbija, nego i mala Srbija i svi Srbi sa mnom nego sto bih pristao na neljudsko i necvecno. Eto, to je za mene kosovski zavet i opredeljenje za carstvo nebesko. Po tu cenu mi branimo Kosovo, iako imamo i medjunarodnu zajednicu i priredjujemo ovakve izlozbe na kojima raspeto Kosovo putuje „dje god ima brata u svijetu da zazali ko da bi pomogo“.

Posle ovih i ovakvih reci, nastupili su umetnici koji su potsetili kroz Njegosa i druge pesnike, pesmom sa Kosova i Metohije na cenu po kojoj branimo, po recima govornika, Kosovo i carstvo nebesko. A Ranko Djinovic je podsetio kroz Psalme Davidove na neraskidivu vezu Kosova, Srba i carstva nebeskog;

Ako zaboravim tebe Kosovo - Jerusalime moj, neka me zaboravi desnica moja...

PS. U umetnickom deli nastupili su Danilo Lazovic, Svetlana Stevic, braca Teofilovic, Ivana Zigon i pesnik Ranko Djinovic sa pesmom „Ziv si, oce Haritone“.